

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Bedri YAŞAR
Samsun Milletvekili

2016 yılında sözleşmesi imzalanarak yapımına başlanan Filyos Limanı projesi, toplam maliyeti konusundaki belirsizliklere rağmen 2021'in ilk yarısında tamamlanabilmiş ve söz konusu liman Cumhurbaşkanı Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından açılışı yapılmıştır.

Filyos Limanı yanı başında bulunan Tion Antik Kenti'nin de bulunduğu ve Filyos Kuş Cenneti ile Filyos Kalesi arasında kalan sit alanı arazisiyle ilgili olarak, toplam 62 dönümlük parselin 56 dönümünün, 1. dereceden 3. dereceye düşürüldüğüne dair Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu kararı kamuoyuna yansımıştır. Söz konusu karardan anlaşılabileceği üzere bölgedeki tarihi yapıların taşınarak bölgenin boşaltılmasının ve yine aynı bölgede inşaat yapılabilmesinin önü açılmıştır.

Tion Antik Kenti, Frigya döneminden başlayarak Osmanlı dönemi de dahil olmak üzere kesintisiz olarak yerleşim yeri olarak kullanılmıştır. Bölge, Karadeniz'de üzerine yeniden şehir kurulmamış tek antik kent olma özelliğine sahiptir. Yer üstünde bulunan lahit, taş sandık ve kiremit mezarların yanı sıra dromoslu yer altı mezar odalarıyla kent, çok değerli bir kültürel varlığımızdır. Yanı başındaki Filyos Limanı'nın ise Osmanlı döneminde İstanbul'un yakacak odun ve kereste ihtiyacının taşınmasında yoğun biçimde kullanıldığı bilinmektedir. İnşaat öncesinde liman çevresinde söz konusu döneme ait kalıntılar tespit edilmiş idi. Antik kentteki kazılar 2000 yılından beri devam etmektedir ancak Filyos Limanı ile ilgili olarak bir türlü verilmeyen kazı izni ve devamında yapılan liman projesiyle, liman çevresindeki kalıntılar maalesef ki yitirilmiştir. Söz konusu Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu kararıyla Tion Antik Kenti'nin de aynı kaderi paylaşmasının yolu açılmıştır.

Bu bilgiler ışığında;

1. Tion Antik Kenti kazıları 2000 yılından itibaren devam etmektedir. Filyos Limanı projesine ise 2016 yılında başlanmıştır. 2000 ile 2016 yılları arasında geçen sürede hangi gerekçelerle Filyos Limanı için de bir arkeolojik kazı çalışması yapılmamıştır?
2. Tion Antik Kenti kazılarının tamamlanmadığı ve yer altındaki varlıkların tam keşfinin yapılamadığı ortadadır. Kazıları devam etmekte olan antik kent ve çevresi, hangi gerekçelerle 1. dereceden 3. dereceye düşürülmüştür?
3. Tion Antik Kenti'ni Karadeniz bölgesindeki diğer benzerlerinden ayıran özelliği antik kent üzerine bir daha yeni kent inşa edilmeden günümüze kadar gelebilmiş olmasıdır. Bölge üzerinde inşaat yapılabilmesinin önünü açan raporla, kentin bu özelliğinin korunması nasıl sağlanacaktır?